

Miksi Jeesus ei ollut enää haudassa?

**Stereotypiat
harmittavat
Florinia**

► sivu 3

**Mitä nuoret
oppivat
Liisalta?**

► sivu 5

**Kun valtiolla
on lupa
tappaa**

► sivu 8–9

Mitä sulle kuuluu tällä hetkellä hengellisesti?

Vesalan miestenillan tavoitteena on, että jokainen voi olla oma itsensä. Kaikki saavat osallistua iltaan omalla tavallaan.

PETRI KANANEN
teksti ja kuva

Aurinko alkaa painua koivujen taakse, mutta edelleen tuulee. Tummia hahmoja potkii palloa hangella, jolla joka toinen askel uppoaa. Välillä kuuluu naurunremahduksia ja iloista herjan heittoa. Vesalan miesteniltan lipuu lisää verkkareihin pukeutuneita miehiä. Lyhyen verryttelyn jälkeen peli alkaa.

Tämä on toiminnallista miesenergiaa, **Eero Valkama** sanoo. Valkama on Vesalan miesteniltojen vetäjä. Keväällä täyttyy kuudes toimintavuosi.

Liikunta miestenilloissa on pitkälti jalkapalloa ja lenkkeilyä. Yhteinen liikunta ei ole pakollista, vaan jokainen voi urheilla itsesekin.

Miehet ovat sellaisia, että ne

tykkäävät tehdä asioita konkreettisesti ja fyysisesti sekä kokea yhteyttä tekemisen kautta, Valkama tuumaa.

Miestenillat eivät ole saman vaikioporukan sisäpiirin juttu. Vaikiokävijöiden lisäksi mukaan tulee usein satunnaisia kävijöitä. Kävijöitä on tavallisesti noin 15 – enimmillään 25.

Miesteniltojen osallistujien ikähaarukka on ollut käytännössä 25–40 vuotta, vaikka ikäraja ei ole mihinkään sääntöihin kirjattukana.

Valkama kehittäi ajatusta nuorille aikuisille järjestettävästä illassa, kun hänen opintonsa alkoivat olla loppusuoralla ja siirtyminen työelämään hämmötti. Samalla hän kasvoi ulos seurakunnan opiskelijoille järjestämistä kuviosta.

Tässä vaiheessa elämää ja elä-

mässä ylipäättään on rikkinaisyystä. Aitous vapauttaa ja antaa voimavaroja elämään. Miestenillan tavoitteena on, että jokainen voi olla oma itsensä.

Hengellinen jakaminen on tässä porukassa aika luontevaa ja arkista.

On melkein pimeää, kun jalkapallo-ottelu loppuu. Miehet siirtyvät pyhään paikkaan – saunaan. Siellä suomalainen mies kertoo, miten maailma makaa ja miten itsellä menee. Jakamista on monella tasolla. Miehet puhuvat elämästään ja mielipiteistään.

Hengellinen jakaminen on tässä porukassa aika luontevaa ja arkista. Mitä sulle kuuluu tällä hetkellä hengellisesti? Mitä sä oot miettinyt viime aikoina?

Valkaman mielestä miehet tulevat Vesalan miesteniltoihin yhteyden vuoksi. Yhteys tulee liikunnasta, saunasta ja myös illan loppuksi järjestettävässä hartaudessa, jossa on välillä alustuksia ja toisinaan aivan vapaata jakamista. Viime aikoina myös seurakunnan pastorit ovat käyneet alustamassa keskustelua.

Ilta on parhaimmillaan, kun jokainen saa osallistua siihen omalla tavallaan. Jokainen on erilainen: toinen haluaa jakaa enemmän ja toinen vähemmän.

Illan juju on Valkaman mielestä rauhoittuminen. Toiminta on vapaamutoista, eikä sitä ole suunniteltu puhki.

Jukka Kalliomäki osallistui Vesalan miesteniltan kolmatta kertaa. Hänestä illat ovat olleet loistavia.

Hyvää porukkaa ja kaikkea, mistä tykkään: saunaa, urheilua, makkarin paistoa ja vähän hengellisiä asioita.

Toista kertaa miesteniltan osallistuvalla **Miika Mäkiselle** illat ovat luonteva jatke jumalanpalveluselämälle. Miestenilloissa saavutetaan jotain muuta kuin kirkkokahveilla.

Täällä jatketaan miesten kesken ihminen ihmiselle vielä jotenkin henkilökohtaisemmalla tasolla.

Vesalan miesten ilta seuraa kerran 30. maaliskuuta. Lisätietoja: Eero Valkama 044 020 1983

Simo Peura
Lapuan hiippakunnan piispa

la saa kuitenkin kasvot. Silloin häntä etsivä pääsee kurkistamaan jopa Jumalan sydämeen. Hyvää tahtova rakkaus ei kysele, mitä se maksaa. Se luopuu kaikesta, jopa omasta elämästään, toisten tähden.

Jos ihmisen pitäisi keksiä, millainen tuntematon Jumala on, ensimmäiseksi ei kyllä tule mieleen ristiinnaulittu Kristus. Pääsiäisenä tuntematon Juma-

Simmela

Jalkapallo-ottelun jälkeen on mukava rentoutua saunassa. Samalla kuulee, mitä kaverille kuuluu. Vesalan miestenillassa ajatusten ja kokemusten vaihtaminen on mukatonta ja arkista.

Hei, taas me tultiin kylään!

Palokan isokoulutuksen nuoret kyläilevät ikäihmisten luona. Vierailut avaavat näköaloja eri sukupolvien elämään.

KAARINA HEISKANEN
teksti ja kuva

Palokan koulun ysluokkalaiset **Ella Niiranen** ja **Tytti Holopainen** pyrkivät kyläilemään **Liisa Karstan** luona ruusukimppu mukanaan.

Sinulla oli eilen syntymäpäivä, onnea! Luhtitalossa asuva Liisa Karsta ilahtuu.

On ihana asia, kun he käyvät. Me keskustelemme kaikenlaista, siitä mitä maailmalla tapahtuu ja mitä nuoret touhuavat, hän sanoo.

Vierailu liittyy Palokan alueeseurakunnan isokoulutukseen. Käymme Liisan luona kerran kahdessa viikossa. Tunti jutellaan, katsellaan valokuvia ja keväällä voimme ulkoilla. Tämä on kolmas kerta.

Yleensä kävijöitä on kolme, mutta tällä kertaa **Saimi Lähteinen** ei päässyt mukaan.

Sukupolvien tapaamiset avaavat ikkunoita uusiin maailmoihin. Liisa Karstan nuoruus Laukaassa oli erilainen kuin jyväskyläläisnuorten. Samojakin asioita on, mutta eri maustein. Liisa Karsta kävi lavatansseissa, Tytti Holopainen harrastaa tanssia yksin ja ryhmässä.

Lavatansseissa mennään enemmän tunnelman mukaan, meillä tehdään koreografiat valmiiksi, hän toteaa.

Katso video osoitteessa
youtube.com/henkielama

Liisa Karsta on ollut nuorena innokas matkustelija, käynyt Saksat ja Sveitsit, siellä kun asui sukulaista. Matkakuvia löytyy albumista.

Enhän minä kieltä osaa, mutta kerran sanoin että *Guten Appetit*. Joku kääntyi oikein kysymään, että sinäkö puhut saksaa?

Puhutkos ruotsia? No ei Liisa Karsta puhu ruotsia, sitä ei kansakoulussa opetettu eikä töissä tarvittu. Liisa Karsta muistaa, että opettaja oli vanha-ppiika, välillä äkäinenkin. Tytöt suuntaavat ensi syksynä suuntaavat lukioon.

Ilman hyviä työkavereita ei jaksa. Molemmipuolinen kontakti on tärkeää, Liisa Karsta sanoo.

Koulussa vähän sama: pitää olla hyvät kaverit, tytöt toteavat.

Palokan alueeseurakunnan isokoulutuksen nuorista seitsemän käy ystävävierailuilla Luhtisen palvelutalolla ja kymmenen veteraanitalolla.

Liisa Karsta katselee valokuvia Tytti Holopaisen (vas. takana) ja Ella Niirasen kanssa.

Voiko valon erottaa pimeydestä?

Auringonpimennys keskellä kirkasta päivää oli hiljentävä kokemus ja samalla puhutteleva alkusoitto myös pääsiäisen sanomalle. Kirkot verhoetaan hiljaisen viikon päätteen mustaan. Kuulemme ylipappien miekkojen ja seipäiden ääniä Getsemanesta. Jeesus toteaa pidättäjänsä kuullen: ”Nyt on teidän hetkenne. Nyt on pimeydellä valta”. Kuulemme vasaran iskuja Golgatalta. ”Silloin keskipäivällä, aurinko pimeni.” Hiljaisen viikon kuvat pimeydestä ovat vakavia, mutta samalla myös elämämme valaisevaa sanomaa.

Berliinin elokuvajuhlilla palkittiin hiljattain chileiläinen elokuva El Club, joka käsittelee kirkon piirissä tapahtuvia vääryyksiä, Jumalan miesten Jumalan nimessä tekemiä rikoksia. Elokuvan sisältöä esitelleessä artikkelissa (HS.fi 10.2.2015) viitataan elokuvan alussa olevaan Raamatun lauseeseen: ”Jumala näki, että valo oli hyvä ja Jumala erotti valon pimeydestä”. Elokuvan ohjaaja Pablo Larraín perustelee sitaattia: ”En itse ajattele niin. Ajattelen, että valo ei voi erottaa pimeydestä. Ajattelen, että ne ovat yhteydessä”.

Elokuvaohjaajan kanssa voi olla pitkälle samaa mieltä. Pimeys ja pahuus on tässä maailmassa niin todellista ja yleistä, että edes rakkauden perikuviksi tarkoitetut yhteisöt eivät voi säästyä pimeyden ja valon sekoittumiselta. Juuri perikuvat näyttäytyvät usein irvikuvina. Hengellisten yhteisöjen vastuulle uskotaan luottavasti lapset, vammat ja vammaiset, kolehdit ja testamentit. Luottavainen Jumalan lapsi on kavaltaijan helppo viekoitella ja kylä hengellisen kiusaamisen alla murtuu vahvakin yksilö. Pitkäperjantain pimennys muistuttaa jokaista hengellisen vastuun kantajaa tunnistamaan oman toimintansa hämärän puolen.

Aivan koko totuus ei sisälly elokuvaohjaajan väitteeseen valon ja pimeyden sekoittumisesta. Miksi emme yhä luotaisi, että Jumala on todella luonut kaiken hyväksi ja erottanut valon pimeydestä? Miksi emme uskoisi hyvän mahdollisuuteen ja hyvän tekemiseen? Kristuksen ristissä ja ylösnousemuksessa Jumala on tämän hyvyyden perustan pimeässä maailmassa uudelleen vahvistanut. Kristuksen kirkas valokin syventää omia varjojamme, mutta on ennen muuta armon ja toivon valoa. Pimeimmällä hetkellä Jeesus rukouli: ”Isä, anna heille anteeksi. He eivät tiedä, mitä tekevät”.

Arto Viitala
kirkkoherra
Jyväskylän seurakunta

Tänään rukoilen

Kiitos auringonpaisteesta

Eilen näin ensimmäisen kerran joutenpariskunnan lentävän taitaalla. Talvi on viimeinkin taitumassa. Kiitos valosta ja auringon-

paisteesta. Joka vuosi odotan kevättä yhä kiihkeämmin.

nainen 23 v.

Kärsimyksen kautta pääsiäisen riemuun

Ilo ja suru kulkevat käsi kädessä pääsiäisen kertomuksessa. Pääsiäisen teemat antavat mahdollisuuden keskustella lasten kanssa myös vaikeista aiheista – kärsimyksestä ja kuolemasta.

SIRPA KOIVISTO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuvat

Kerhuhuoneen ikkunasyvennykseen on rakennettu kaunis alttari. Nupuillaan olevat narsissit ja ikkunalaudalle asetetut pajunkissat muistuttavat pääsiäisen läheisyydestä. Huhtasuon kirkon Sitruunaperhoset-päiväkerhoryhmässä keskustellaan lasten kanssa pääsiäisen tapahtumista. Alttarin edessä oleva palmu ja aasi muistuttavat palmusunnuntaista, ehtoollisvälineet, risti ja kivi Jeesuksen kuolemasta ja enkeli ylösnousemuksesta.

Lastenohjaaja **Seija Inkinen** kertoo lapsille, mitä pääsiäisenä tapahtui.

– Alttarilla oleva musta kuvaa pitkäperjantaita, jolloin tapahtui surullisia asioita. Jeesus vangittiin ja hän kuoli.

Raamatun kertomuksen kohta herättää lapsissa kysymyksiä. Miksi Jeesus kuoli, vaikka hän ei ollut tehnyt koskaan mitään pahaa. Keskustelua syntyy myös Jeesuksen haudan suulle vieritetyistä kivistä. Muistellaan metsässä nähtyjä kiviä, jotka ovat olleet vielä suurempia kuin Jeesuksen haudalle laitettu. Keskustelun jälkeen hartaushetki päättyy lasten pääsiäisvirteen.

Pääsiäistä käsitellään seurakunnan päiväkerhoissa monella tavalla.

– Musiikin kautta, hartauksissa, maalaamalla, askartelemalla, leikkimällä ja keskustelemalla. Eritään tärkeitä ovat myös lasten virret, joiden kautta voidaan elää pääsiäisen sanomaa, Seija Inkinen kertoo.

Pääsiäiskertomus herättää lapsissa paljon kysymyksiä. Se mikä lapsia pääsiäisessä askarruttaa, on Inkisen mukaan yksilöllistä.

– Jonkun lapsen kanssa pääsiäisestä on jo keskusteltu kotona tai muissa seurakunnan kerhoissa. Päällimmäisenä ovat kysymykset siitä, mitä Jeesukselle tapahtui ja miksi Jeesus ei ollutkaan enää siellä haudassa. Osa lapsista kysyy ihan konkreettisia asioita: miksi alttarilla on tietyn värinen liina tai erilaisia kukkia?

Lastenohjaaja Jaana Nyyssönen auttaa Beata Hannukselaa viimeistelemään pääsiäistipua.

Pääsiäiseen liittyy paljon iloa ja toivoa, mutta myös kärsimystä ja kuolema. Lasten päiväkerhossa vaikeistakaan asioista ei väieta. Kuolemaa käsitellään yhtenä osana pääsiäiskertomusta.

Inkisen mukaan on tärkeää, että kaikkia tunteita käsitellään lasten kanssa. Lapsia rohkaistaan sanoittamaan haikeita ja surullisia tunteita ääneen.

– Kärsimystä ja kuolemaa käydään läpi lasten kokemusten kautta. Monet lapset haluavat kertoa esimerkiksi siitä, miten mummi kuoli ja miten mummin haudalle vietiin kukkia. Jollekin toiselle lemmin kuolema on ollut surullinen asia.

Pitkäperjantain tapahtumat ovat osa pääsiäiskertomusta, mutta tärkeintä on kärsimystä ja surua seuraava pääsiäisen riemu.

– Päällimmäisenä pääsiäisessä pitää olla ilon oivallus, Inkisen totea. **Surusta iloon**, pimeydestä valoon. Siinä on varhaiskastatusten asian-tuntijan **Raija Ojellin** mukaan pääsiäisen ydin.

Pääsiäisen kaarissa on paljon lapsia kiinnostavia, kysymyksiä herättäviä asioita, joita voi lähestyä monella tavalla, Kirkkohallituksen työskentelevä Ojell sanoo.

– Liikkeelle voi lähteä vaikka perheen omista pääsiäisperinteistä. Mistä tavat ja perinteet juontavat juurensa? Miksi vietämme palmusunnuntaita tai miksi leivomme pääsiäiseksi juuri näitä leivonnaisia?

Iloa tuottavien asioiden lisäksi pääsiäisen kokonaisuuteen kuuluu kärsimys.

– Jos suru, kärsimys ja kuolema jäävät taka-alalle tai kokonaan pois, ei ylösnousemuksen riemu ja yllätyksään nouse samalla tavalla esille, Ojell huomauttaa.

Ojellin mielestä vanhempien pitäisi herkällä korvalla kuunnella lapsen kysymyksiä ja sitä, millaista pohdintaa lapsi kaipaa. Kuolemasta puhuminen voi olla vaikeaa, mutta aiheen käsittelemistä ei kannata vältellä. Jeesuksen kuoleminen ristillä on olennainen osa pääsiäistä.

– Surua ja kärsimystä ei tarvitse korostaa tai niihin jäädä, mutta on hyvä kertoa, miten ne liittyvät pääsiäisen kertomukseen. Lapsille näistä asioista tulee kertoa iän mukaisesti. Pienille lapsille riittää, että Jeesus nautittiin ristille ja hän kuoli. Isommille lapsille voi avata enemmän, miksi Jeesukselle tehtiin niin, Ojell sanoo.

Pääsiäinen on tärkein kirkollinen juhla. Pääsiäisen tapahtumiin voi eläytyä esimerkiksi pääsiäisvaellusten, konserttien tai pääsiäisperinteiden kautta. Ojellin mukaan olisi tärkeää, että lapsi voisi omakohtaisesti kokea, millä tavoin pääsiäisen traditio elää omassa perheessä.

– Lähes kaikilla pääsiäiseen liittyvillä perinteillä – rairuoholla, tippuilla, munien maalaamisella – on kristillinen sisältö. Ne ovat yksi tapa elää kristillisyyttä tämän päivän maailmassa. Toivoisin, että niistä pidettäisiin kiinni. Perinteet sitovat meidät menneisiin sukupolviin samalla, kun jaamme tätä hyvää perintöä omille lapsillemme.

Pääsiäistä käsitellään seurakunnan päiväkerhoissa monella tavalla: musiikin kautta, hartauksissa, maalaamalla, askartelemalla, leikkimällä ja keskustelemalla. Tärkeintä pääsiäisessä on ilon oivallus. Huhtasuon kirkon Sitruunaperhoset-päiväkerhoryhmässä riemua riittää. Marius ja Mida Kurtti ja Beata Hannuksela (takana) tykkäävät käydä päiväkerhossa.

” Jos suru, kärsimys ja kuolema jäävät taka-alalle tai kokonaan pois, ei ylösnousemuksen riemu ja yllätys nouse samalla tavalla esille.

Lastenohjaaja Seija Inkinen soittaa triangelia Sitruunaperhoset-päiväkerhoryhmän hartaushetken alkamisen merkiksi.

Huhtasuon kirkon päiväkerhuhuoneen ikkunasyvennykseen on rakennettu kaunis pääsiäisalttari.

Jooa Tyyskä asettelee koristekukkaa pääsiäisalttarille ilon merkiksi.

Päiväkerhon hartaushetkessä keskustellaan siitä, mitä pääsiäisenä tapahtui. Pääsiäiskertomus herättää lapsissa paljon kysymyksiä.

Kun oikeuslaitoksella onkin lupa tappaa

Pääsiäisenä muistetaan miestä, jonka saama kuolemantuomio on kuin suoraan Amnesty Internationalin raporteista: kuolemanrangaistus kohdistuu useimmiten köyhiin ihmisiin ja etnisiin vähemmistöihin. Oikeudenkäynnin oikeudenmukaisuuskin on kyseenalainen.

KAARINA HEISKANEN teksti
PETRI KANANEN kuva

Adressit.com-sivustolla vaaditaan kuolemanrangaistusta Suomeen.

– Lauantaina puukotettiin tyttö, jolla oli elämä edessä. Suomeen pitäisi saada kuolemantuomio, koska sekopäät pääsevät helpolla.

Vetoamus oli saanut vajaat kolmesataa allekirjoitusta. Kannattajat listasivat rikoksia, joista he langettisivat kuolemantuomion: esimerkiksi pedofilia, murha, raiskaus, taprikollisuus. Kannattajat vetoavat turvallisuuteen, kostonon sekä rahansäästöön. He muistavat toki, että tuomio on peruuttamaton.

– Syyllisyydestä pitää olla sataprosenttiset todisteet, ja tuomion pitää olla oikeudenmukainen.

Vastustajat huomauttavat, että kuolemanrangaistus on puhdasta kosta, eikä se tuo uhreja takaisin.

– Jos oikeuslaitos tuomitsee yhdenkin syyttömän kuolemaan, se tekee meistä kaikista murhaajia.

Suomessa kuolemanrangaistus muutettiin vuonna 1823 karkotusrangaistukseksi, useimmiten Siperiaan. Vuonna 1918 kuolemantuomioita jaeltiin mielivaltaisesti, ja jatkosodassa ammuttiin rintamarkureita. Rauhanaikainen kuolemanrangaistus poistui lopullisesti laista vuonna -49 ja sodanaikainen vuonna -72.

Helsingin yliopiston rikosoikeuden professori emeritus **Raimo Lahti** ja Amnesty Internationalin oikeudellinen asiantuntija **Susanna Mehtonen** muistuttavat, että kuolemanrangaistus on kielletty Suomen perustuslaissa, Euroo-

pan ihmisoikeussopimuksessa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.

– Ei ole todennäköistä, että mikään Euroopan unionin tai Euroopan neuvoston jäsenmaa eroaisi eurooppalaisista arvoyhteisöistä, jotta voisi ottaa käyttöön kuolemanrangaistuksen. Enkä usko, että jäsenmaat pääsisivät yksimielisyyteen kuolemanrangaistuskiellon poistamisesta, Lahti sanoo.

– Kuolemanrangaistusta kannattavilla ei ole tietoa sen syrjivästä luonteesta. Meillä ei myöskään tiedetä, miten paljon syyttömiä tuomitaan, Mehtonen huomauttaa.

– Kuolemanrangaistuksia tuomitaan köyhille ja etnisten vähemmistöjen edustajille. Heillä ei ole oikeutta tulkkiin eikä oikeusapuun

Suuntaus on kuolemanrangaistusta vastaan, vaikka muutos on hidas. Kevät on ollut synkkä.

– Iranissa teloitettiin muun muassa mies, joka sai kuolemantuomion alle 18-vuotiaana, ja vastaavia tapauksia on muitakin. Saudi-Arabiassa kuolemantuomioita langetetaan siirtotyöläisille, jotka eivät osaa kieltä, Mehtonen sanoo.

Kuolemanrangaistus on voimassa noin 60 valtiossa, vähemmistöissä maailman maita. Vuonna 2013 teloitettiin ihmisiä 22 maassa, eniten Kiinassa. Seuraavina tulevat Iran, Irak, Saudi-Arabia, Somalia ja USA.

– Iranissa teloitustuomio tulee esimerkiksi jumalanpilkasta, Kiinassa talousrikoksista. Yhä enemmän teloitetaan joko oletetun tai oikean kansalliseen turvallisuuteen liittyvän uhan nimissä, Mehtonen kertoo.

Japanissa kuolemanrangaistuksen säilyttämistä kannattaa 70 prosenttia japanilaisista. Maassa langetetaan viitisen kuolemantuomiota vuodessa, lähinnä törkeimmistä henkirikoksista.

– Japani ei ole liittynyt kuolemanrangaistuksen kieltävään YK:n kansainvälisen ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjaan, mutta se on vahvistanut Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussääntönsä, jossa kuolemanrangaistus ei ole rangaistusvalikoimassa. Äskettäin tapaamani japanilaiskollega uskoi, että kuolemanrangaistuksesta tullaan lähivuosina luopumaan, Raimo Lahti kertoo.

Teini odotti tappamista vankilassa.

Kuolemanrangaistus on voimassa myös Ugandassa. Kirkon Ulkomaanavun maajohtaja **Wycliffe Nshaka** kertoo, että vajaat kolmesataa ugandalaista odottaa tuomion täytäntöönpanoa. Edellinen siviilioikeuden määräämä teloitus on vuodelta 1999, sotalakien nojalla määrätty vuodelta 2005.

– Murha, raiskaus, kidnappaus, kuolemaan johtaneet ryöstöt ja terroriteot sekä sotapalvelusta suorittavien pelkuruus, Nshaka listaa tuomioiden syitä.

– Kun media kertoo tapauksista, ihmisissä herää pelko. Tuomitut ovat vankilassa kuolemaantuomittujen osastolla eivätkä tiedä, milloin tuomio pannaan täytäntöön.

Kuolemanrangaistus koventaa ilmapiiriä.

– Niissä amerikkalaisissa osavaltioissa, joissa se on voimassa, tehdään enemmän rikoksia. Jos valtiolla on oikeus tappaa, ja jos ihmiset tietävät, että oikeusjärjestelmä ei ole aukoton, ja että rangaistukset kohdistuvat köyhiin ja vähemmistöihin, se raastaa yhteiskuntaa, Susanna Mehtonen sanoo.

– Kuolemanrangaistus on epäinhimillinen ja ihmisoikeuksien vastainen rangaistus, jota ei voida perustaa, vaikka havaittaisiin tuomiovirhe. Kuolemanrangaistus voisi horjuttaa kansalaisten enemmistön luottamusta oikeusjärjestelmään, Raimo Lahti huomauttaa.

Kuolemanrangaistus on ollut koston lisäksi jumalien lepyttämistä ja yhteisön puhdistautumista. Euroopassa alettiin 1700-luvulla kyseenalaistaa teloituksia. Kosto ei ole oikea motiivi käyttää tuomiovaltaa.

– Kansan keskuudessa on varmaan sovitussajattelu: rikollisen pitää sovittaa rikos. Rikosoikeudessa tämä ajatus on väistymässä. Rangaistus ehkäisee rikoksia, ja on moraalisesti oikein, että yhteiskunta osoittaa paheksuntaa sitä kohtaa, joka on tehnyt moittittavan teon, Raimo Lahti sanoo.

Kosto ei auta rikoksen uhria eikä hänen läheisiään.

– USA:n uhrijärjestöissä toimivat rikosten uhrit vastustavat kuolemanrangaistusta. Se ei ole tuonut heille hyvitystä, vaan lisäkärsimystä maailmaan. Amnesty tekee työtä myös uhrien kanssa, sillä heillä on oikeus totuuteen ja korvaukseen, Mehtonen sanoo.

Jeesus – uskonnon uhri

KAARINA HEISKANEN teksti

Kohta muistelemme kuolemantuomiota, joka osui eittämättä viattomalle miehelle. Evankeliumit korostavat, että juutalaiset juonivat Jeesuksen pään menoksi.

Helsingin juutalaisen seurakunnan ylipäälliköksi **Simon Livson** muistuttaa, että juutalaisilla ei ollut tuolloin oikeutta langettaa kuolemantuomiota, vaan se oli roomalaisten näpeissä.

Juutalainen laki määräsi kuolemantuomion esimerkiksi sapatin rikkomisesta ja epäjumalan palvonnasta. Jeesuksen aikaan ilmestyneessä rabbiinisessa kirjallisuudessa kuolemanrangaistuksen oikeutuksesta väiteltiin. Siitä haluttiin luopua, sillä Jumalan kuvan tappamisen arveltiin syövän kunnioitusta *Älä tapa* -käskyä kohtaan.

Livson muistuttaa, että juutalaisen perinteen uudelleen tulkitta on jokaisen sukupolven tehtävä. Niinpä juutalaisuus ei edelleenkään katso hyvällä kuolemantuomiota tai orjuutta.

Suosittu väittäjä kuuluu, että uskonto aiheuttaa väkivaltaa. Ranskalainen filosofi **Rene Girard** kääntää aselman pääläelle.

– Girardin mukaan väkivallan annostelu yritys on ensimmäinen etappi tiellä eläimenkaltaisesta laumasta ihmisyyteeseen. Ensin oli väkivalta, sitten tuli uskonto säännöstelemään sitä, selittää Ystävyyden Majatalon isäntä **Daniel Nylund**, joka avaa Girardin ajatte-

lua kirjoittamassaan *Teoblogissa*.

Yhteisön olemassaoloa uhkaava väkivalta kanavoitiin syntipukkiin. Sijaisuhriin kuolema tai karkaus palautti rauhan. Uhraaminen ritualisoitui uskonnoksi.

– Kaikkialla vanhimmat uskonnot ovat vaatineet ihmis- tai eläinuhreja tai symbolisia uhreja.

Jeesuksen tappaminen oli arkinen lynkkaus, mutta evankeliumit kuvaavat sen ensimmäistä kertaa uhrin näkökulmasta.

– Se paljastaa, että Jumala ei vaatinut uhria, ihmiset vaativat. Jumala antautui mieluummin väkivallan uhriksi kuin käytti väkivaltaa, Nylund sanoo.

Pääsiäiskertomuksessa on riittänyt pureskeltavaa. Edes opetuslapset eivät ymmärtäneet sitä täydellisesti. He tekivät Juudaksesta enemmän syyllisen kuin itsestään, eivätkä kantaneet vastuuta omasta pelkuruudestaan.

– Kun kristillinen yhteisö ei tahdo nähdä, että pääsiäiskertomus kyseenalaistaa sen oman väkivaltaisuuden, se toistaa perussyntiä, josta Jeesus tuli pelastamaan.

Kertomus pääsiäisen uhrista on ”opetuskertomus” ihmiskunnalle, jonka selkäytimessä on vaikeus uskoa ilmaiseen anteeksiantoon.

– Ihmisen mielestä veren on valuttava, jotta anteeksianto olisi mahdollinen. Se on myös kuolemanrangaistuksen peruste.

– Universumissa on Jumalan hyytyttä, joka ei vaadi rangaistusta eikä kosta.

Vieläkö rakkaus kantaa?

Tommi Kalenius kauhistui, kun omat kappaleet alkoivat soida radiossa. Henkilökohtaisesta ja intiimistä tuli hetkessä kaikkien omaisuutta. Onneksi ihmiset tulkitsevat laulut puhtaasti kokemustensa pohjalta.

HEIKKI IMPIÖ teksti
TERO AHONEN kuva

Äänekoskella kasvanut ja nykyisin Helsingissä asuva Tommi Kalenius aloitteli laulaja-lauluntekijän uraansa vuosituhaten vaihteessa gospelmuusikkona. Turvakytkin-yhtyeen kanssa syntyi kolme levyä ja puoli vuosikymmentä myöhemmin alkoi ura sooloartistina. Samalla kuulijakunta laajeni ja keikat siirtyivät kirkoista ja seurakuntatasaleista muille estradeille.

Nyt takana on kaksi soololevyä ja kolmas on tulossa huhtikuussa. Vuonna 2011 ilmestynyt *Ihminen on ihmisiä* -albumi piti sisällään useita kappaleita, joita soitettiin tasaiseen tahtiin radioissa.

Viime vuosina Kalenius on tehnyt paljon musiikkia muille artisteille. Tänä päivänä levy-yhtiö tai kustantaja saattaa kutsua biisintekijöitä yhteen sorvaamaan kappaleita tietyille artisteille.

– On ollut jännittävä seikkailu osallistua muiden lauluntekijöiden kanssa biisintekoleirille, jossa lyödään tyhmat päät yhteen ja mietitään mitä viisasta keksittäisiin, Kalenius toteaa.

Tuloksena on syntynyt kappaleita muun muassa **Jari Sillanpäälle** ja **Katri-Helenalle**. Muille artisteille tehdyt kappaleet ovat tietysti erinäköisiä kuin itselle tehdyt. On otettava huomioon artistin oma persoona ja se, miten hänen yleisönsä näkee hänet. Kyse on pohjimmiltaan toisen artistin palvelemisesta.

Omien laulujen aiheet Kalenius löytää eletystä elämästä, siitä mitä on matkalla tarttunut mukaan. Rakkaus ja parisuhde ovat kes-

” Minulle hengellisyys on kiehtova ja tuntematon mysteeri.

toaiheita myös hänelle, kuten monelle muullekin lauluntekijälle. Eikä ihme, kuuluvathan ne lähes poikkeuksetta jokaisen elämään, ainakin jossain vaiheessa.

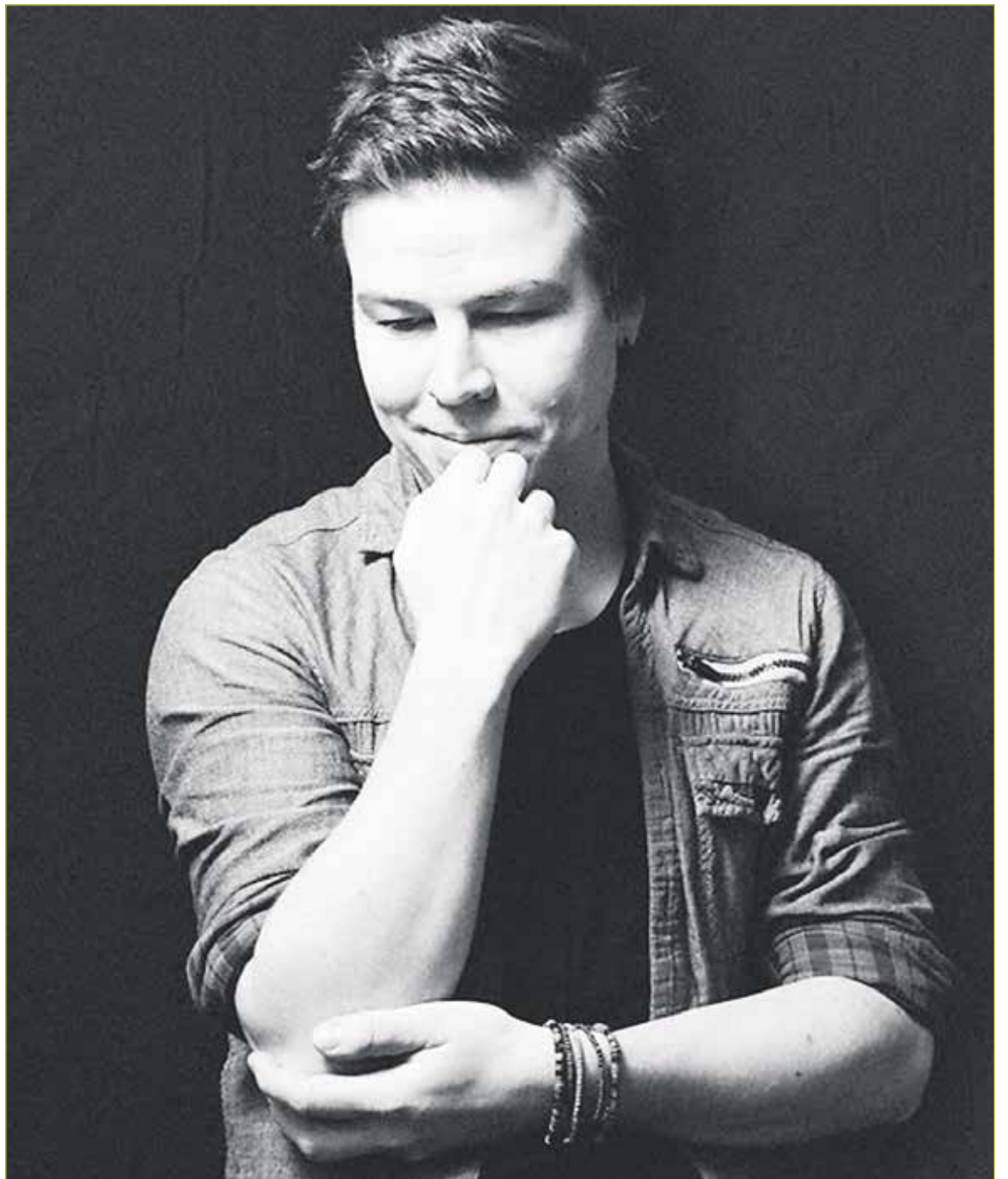
Myös henkisyys ja hengellisyys kiinnostavat edelleen Kaleniusta, vaikka aktiiviura gospelmuusikkona onkin jäänyt taka-alalle.

– Minulle hengellisyys on kiehtova ja tuntematon mysteeri. Siihen tulee mukaan uusia ja erilaisia sävyjä, jotka muuttavat jatkuvasti muotoaan, Kalenius tiivistää.

Kalenius on tänä vuonna mukana Suvivirsi-kampanjassa. Kirkon Ulkomaanavun Suvilinnun lähettäläänä hän vieraili vastikään Kambodzassa, jonne kerätään kampanjalla varoja erityisesti lasten ja nuorten koulutukseen.

Kambodzan reissusta jäi kiitollinen olo, ja sen runsasta antia Kalenius aikoo jakaa myös omassa työssään. **Johanna Vuoksenmaan** paikan päällä ohjaama video tulee näyttämään tutun Suvivirsi-kampanjalaulun ihan uudessa valossa.

– Meillähän rynnätään Suvivirren tahdissa kesälaituimille. Kambodzassa puolestaan *Jo joutui armas aika* voisi tarkoittaa tiedon valoa, onhan unelmana päästä koulun, Kalenius painottaa.

Vuoden 2015 Suvilinnun lähettiläs, muusikko Tommi Kalenius vieraili helmikuussa Kambodzassa. Suvivirsi-kampanjalla kerätään varoja lasten ja nuorten koulutukseen kehitysmaissa.

Kale-klubi tekee hyvää

HEIKKI IMPIÖ teksti

Ajatus klubi-illoista nousi halusta tukea Kirkon Ulkomaanavun työtä. Viime vuonna Lauttasaaren kirkossa aloitetut illat ovat herättäneet kiinnostusta myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Kuluvan kevään ja tulevan syk-

syn aikana Kale-klubi lähtee kiertokierrokselle isompiin kaupunkeihin. Illoissa on **Tommi Kaleniuksen** lisäksi mukana aina vieraileva artisti. Klubin ajatuksena on tehdä hyvää ja samalla tarjota kuulijoille uusia näkökulmia suosikkiartisteista.

Tapahtumapaikkana on yleensä kirkkosali tai jokin muu puhutteleva ympäristö.

Kun **Jesse Kaikuranta**, **Edu Kettunen**, **Timo Kiiskinen** tai vaikkapa **Jippu** on vieraana illassa omine lau-

luineen, löytyy tutuista lauluista usein ihan uusia kerroksia. Illoissa keskustellaan myös kulloisenkin vieraan kanssa pintaa syvemmällä tasolla ja musiikki tarjoillaan pelkistetysti ja akustisesti. Kale-klubilla ei tavoitella suurta pop showta, vaan artistien lisäksi keskiössä ovat laulut ja niiden tekstit.

▶ Emma Salokoski on artistivieraana Kale-klubilla 16.4. klo 19 Kuokkalan kirkossa

Elämästä

Yli varojen elämiseen on pakko puuttua

SIRPA KOIVISTO teksti ja kuva

Olen **Anna-Kaisa Tupala**, 27 vuotta. Valmistuin ympäristötieteen maisteriksi viime vuonna Jyväskylän yliopistosta pääaineena ympäristötiede ja -teknologia. Sivuaikainena olen perehtynyt myös biologiaan, ekologiaan, kemiaan ja ympäristöpolitiikkaan.

Kiinnostukseni luontoon ja ympäristöön on lapsuuden peruja. Isän kanssa kävimme usein retkillä metsässä, sienestämässä ja marjastamassa. Joulukuusi haettiin aina itse omasta metsästä. Isän kautta olen oppinut tuntemaan eläimiä ja kasveja.

Lukion jälkeen oli jotenkin luonnollista, että hakeuduin opiskelemaan luonnontieteitä. Toisena vaihtoehtona olisi ollut musiikki, mutta päädyin kuitenkin valitsemaan luonnontieteet. Laaja-alainen ympäristöalan koulutus tarjoaa avaimet hyvin monenlaisiin tehtäviin. Eniten minua kiinnostaisivat maankäytön suunnitteluun liittyvät asiantuntijatehtävät.

Ympäristön kannalta suurin huolenaihe on yli varojen eläminen. Jonkinlainen pullonkaulaefekti on väistämättä tulossa ja esimerkiksi ilmasto- ja ekopakolaisia tulee olemaan tulevaisuudessa entistä

enemmän. Ihmispopulaation on pienennettävä tai kulutustottumuksia on järjeistettävä, mutta saavutetuista eduista ei kuitenkaan olla valmiita luopumaan kovin helposti. En usko, että mitään tapahtuu ilman pakkoa.

Omassa elämässäni pyrin mahdollisuuksien mukaan vaikuttamaan omiin kulutustottumuksiini. Kysymys on pienistä ja usein konkreettisista arjen valinnoista esimerkiksi asumisen päästöihin ja liikkumiseen liittyvissä asioissa. Minulla ei ole vielä perhettä, mutta jos olisi, haluaisin vaikuttaa siihen, millaiseen maailmaan lapseni jäävät.

Musiikki on minulle rakas harrastus. Sen parissa voin hengähtää ja rentoutua. Olen soittanut klarinettia pienestä pitäen, ja soitan edelleen Jyväskylän yliopiston puhallinorkesteri Puhkupilleissä. Toimin myös orkesterin taiteellisenä johtajana ja kapellimestarina.

Vapaa-ajalla leivon ja kokkaan mielelläni. Olen kotoisin Säkylästä Satakunnasta, jossa tapoihin kuuluu, että kahvipöydässä on seitsemää sorttia tarjottavaa.

Toivon, että pysyisin terveenä ja saisin tehtyä ehjän työuran. Olen saanut opiskella monta vuotta, joten haluan antaa oman panokseni takaisin yhteiskunnalle.

Anna-Kaisa Tupala

Maankäytön suunnitteluun liittyvät tehtävät kiinnostavat ympäristötieteen maisteriksi valmistunutta Anna-Kaisa Tupalaa.